

en af disse Forsatninger, skal jeg henlede Opmærksomheden paa den tykke Forsatning, hvori det hedder: „Intet Medlem af Rigsdagen kan til nogen Tid paa Grund af sin Afstemning eller paa Grund af Ytringer, han er fremkommen med under Udførelsen af sit Hverv, gøres til Gjenstand for retlig eller disciplinær Forfølgning eller iøvrigt drages til Ansvar udenfor Forsamlingen.“ Bestemmelsen er affattet noget anderledes i de andre Forsatninger; men Meningen er gjennemgaaende nøiagtig den samme: Et saadant Søgemaal antages overhovedet ikke at kunne finde Sted. Det forekommer mig, at dette stiller Betydningen af vor Grundlovs § 57 i et ganske særligt Lys, idet det nemlig bestemte peger paa, hvad der er Hovedsagen, og hvad der er Undtagelserne. Hovedsagen ved Grundlovens § 57 er da — fordi man maa antage, at dens Bestemmelse lige saabel som de fleste andre af Grundlovens Bestemmelser har sin Rilde, sit Forbillede i andre Landes Forsatninger — Hævdelsen af den mest udstrakte Ytringsfrihed paa Thinge, men der er spøiet den lille Bestemmelse til, at Undtagelser kunne finde Sted; saaledes maa man nemlig opfatte Ordene i Paragrafen: „med Thingets Samtykke“. Naar man ser Bestemmelsen i Belysning af Ytringsfrihedens Udstrækthed i Almindelighed ved Siden af Afgang til Undtagelser, saa er det klart, at disse maa komme til at staa i Skygge ved Siden af, hvad der er Hovedreglen, og jeg er fuldstændig enig med den ærede Ordfører i hans Opfattelse af Undtagelserne. Naar der overhovedet her i Landet skal være aabnet Afgang for Undtagelser fra Hovedreglen, maa det være af den Grund, hvad ogsaa Grundlovsudvalgets Ordfører, Krieger, skal have udtalt ved den paagjældende Paragrafs Behandling, at denne Ret kunde blive misbragt, og Misbrugen kunde man da tænke sig fremkomme derved, at en Rigsdagsmand benyttede sig af sin grundlovmæssige Ytringsfrihed paa Thinge til at tjene ikke offentlige Diemed, men kun private. Jeg siger, at jeg er fuldstændig enig med den ærede Ordfører i at betegne dette som et Misbrug, og det maa altsaa være noget Saadant, som der nærmest maatte tænkes paa ved denne Afgang, som Grundloven har givet til overhovedet at tillade Søgemaal. Naar man nu altsaa stiller Sagen i denne Belysning og spørger, hvor vidt det da kan antages, at der i det paagjældende Tilfælde foreligger Noget, der kan betragtes som Misbrug af Ytringsfriheden efter denne Opfattelse, saa antager jeg dog, at alle Medlemmer ville være enige med mig i, at dette ikke er Tilfældet. Man vil maasse

kunne sige, at hele det Forhold, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgtreds (Holstein) fremdrog under Finantslovens 1ste Behandling, stod i en forholdsvis løsere Forbindelse med selve Finantsloven, og at han altsaa forsaavidt ikke havde haft Ret til at fremdrage det i den offentlige Debat; men jeg skal herved gøre opmærksom paa, at dette er en Paastand, som forlængst er forladt af hele vor Praxis. Finantslovens 1ste Behandling hos os har i Aarenes Løb faaet en anerkjendt Karakter af at være en Adressedebat, hvor Alt af politisk Betydning, der er flet i Sommerens Løb, og hvad der i det Hele ligger Folket paa Sinde, kommer frem, og det kan ikke betragtes som Finantslovens 1ste Behandling uvedkommende; det er, gjentager jeg, fastslaaet i Praxis, og altsaa er hele det Forhold, som det her dreier sig om, nemlig Begivenhederne i Aalborg og det paagjældende Blads Opræden lige overfor den nævnte Rigsdagsmand, Noget, som maa anses for at være et Spørgsmaal af offentlig Interesse og et Spørgsmaal, som ikke har ligget fjernere fra Finantslovens 1ste Behandling end mangfoldige andre Ting, som ere blevne fremdragne derved. Alle maa jo dog ogsaa være enige om, at der her kun er Tale om en Opræden fra det ærede Medlems Side i et offentligt Diemed i offentlig Interesse og ikke af noget privat Henhyn. De, der se anderledes paa Sagen, tror jeg ville have vanskeligt ved, ja jeg kan sige til, det vil være dem umuligt at give nogenjomhelst rimelig Grund for deres Opfattelse. Derfor forekommer det mig, at det er paa Tide, at baade denne Forsamling og ogsaa Publikum udenfor Salen, som endnu mindre maasse kan siges at være fortrolig med hele Rækkevidden af Grundlovens § 57, gøres bekendt dermed, at det kommer til at staa ganske klart og tydeligt, at Rigsdagsmændene have en virkelig grundlovmæssig Ret til at benytte deres Ytringsfrihed og det i videste Omfang, saa længe de holde sig til de offentlige Interesser og offentlige Diemed, og saa længe der ikke kan paavises nogenjomhelst smaalig privat Forretning, som kunde sættes i Forbindelse med deres Opræden. Jeg tror, at det er paa sin Plads, at det bliver indprentet saa stærkt og nøie som muligt, at det er et af Forsatningens og Frihedens vigtigste Punkter, at vi værne om den fuldstændigste Ytringsfrihed. Derfor er jeg ikke i fjerneste Maade i Tvivl om, hvorledes jeg har at stille mig overfor det Spørgsmaal, der her foreligger. Ganske bortset fra, hvad Sagen selv dreier sig om, er jeg som sagt ikke i nogenjomhelst Tvivl om — ligesom jeg